

Fluviální geomorfologie

Zdeněk Máčka

Lekce 11

Revitalizace vodních toků

Změny koryt v důsledku lidské činnosti

- Přímé zásahy, modifikace koryta
  - *Regulace odtoku vodu*
    - přehradní nádrže; odběry, převody vody
  - *Úpravy koryta*
    - opevňování břehů; změny trasy koryta (napřimování); odtěžování náplavů
- Nepřímé zásahy, modifikace země v povodí
  - *Změny využití ploch*
    - odstranění vegetace, odlesňování; zalesňování; změny zemědělských postupů; výstavba budov, urbanizace; těžební činnost
  - *Odvodňování*
    - zemědělské meliorace; dešťová a splašková kanalizace

Doubrava, Polabí

Litavka, Rejkovice

Ostrovský potok, Příbramsko

Program revitalizace říčních systémů

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Ministry of Environment of the Czech Republic

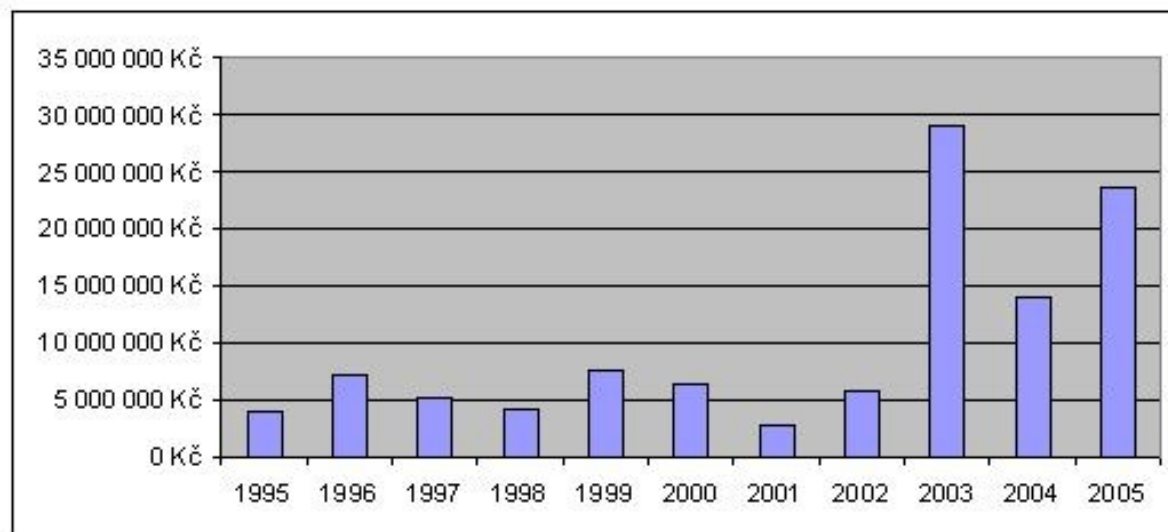

- Usnesení vlády ČR č. 373 z 20.5. 1992
- Správce programu MŽP, administrace AOPK
- Cíle PRŘS podle pokynů MŽP k programu:
  - revitalizace přirozených funkcí vodních toků
  - odstraňování příčných překážek na tocích
  - revitalizaci retenčních schopností krajiny
  - výstavbu a obnovu ČOV a kanalizací včetně zakládání umělých mokřadů
  - rekonstrukce technických prvků a odbahňování produkčních rybníků
- Původně plán na pokračování do r. 2010; 2008 ukončeno přijímání žádostí.

Celkový počet realizovaných investičních projektů a uvolněné finance (2001-03)

ROK	NOVÉ AKCE	ROZESTAVĚNÉ AKCE	VÝDAJE (mil. Kč)
2001	139	80	239,759
2002	99	80	194,727
2003	71	141	267,177

Finance vynaložené v letech 1995 – 2005 na území CHKO, Správa CHKO ČR

Renaturace vodních toků a niv

- Dlouhodobé samovolné renaturace
- Postupné renaturace korekční údržbou
- Renaturace povodněmi
- Technické revitalizace

Samovolná renaturace

Povodňová změna, Cholinka

Technická revitalizace,
Orlické Záhoří

Renaturace povodněmi

Povodňové změny koryt:

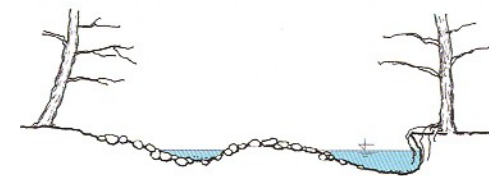
- výmoly
- štěrkopískové náplavy
- břehové nátrže
- paralelní (povodňová) koryta
- destrukce technických koryt

Škody v přírodních korytech zpravidla zanedbatelné!

bezejmenný potok, Kostelní Střímelice

Litavka pod Hlubošem, povodeň 2002

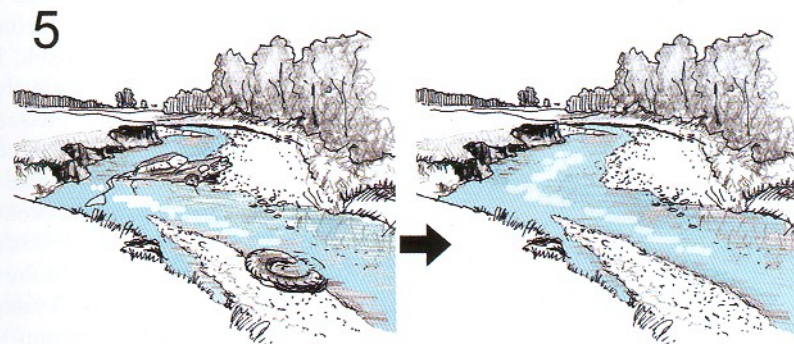
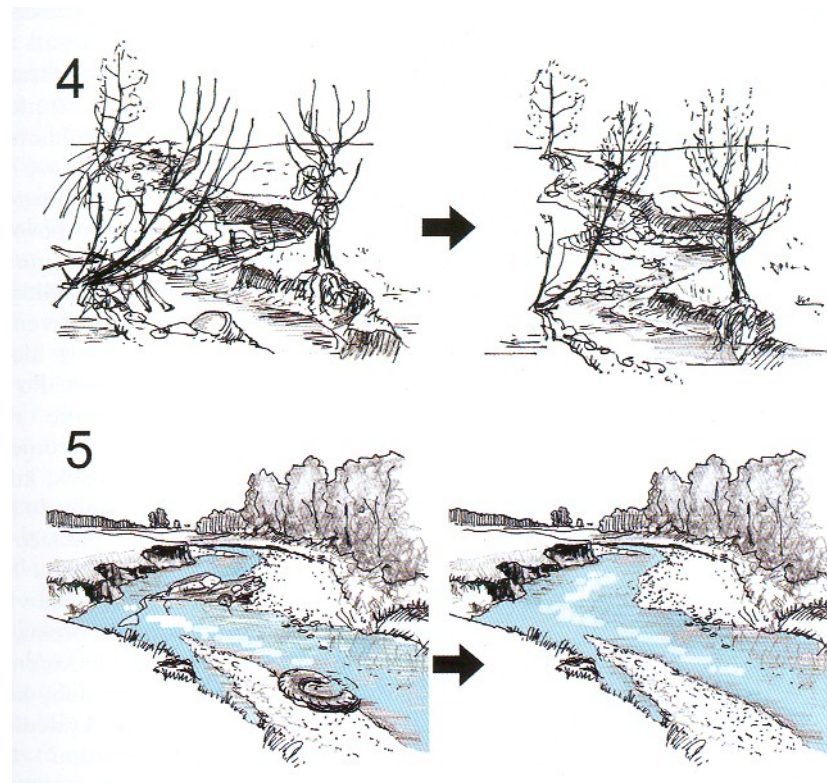
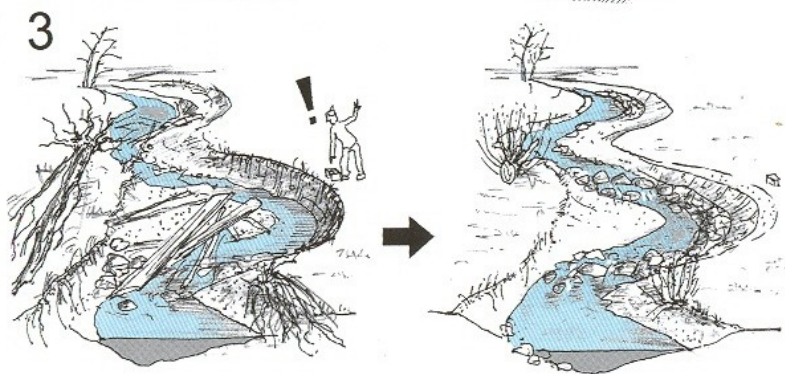
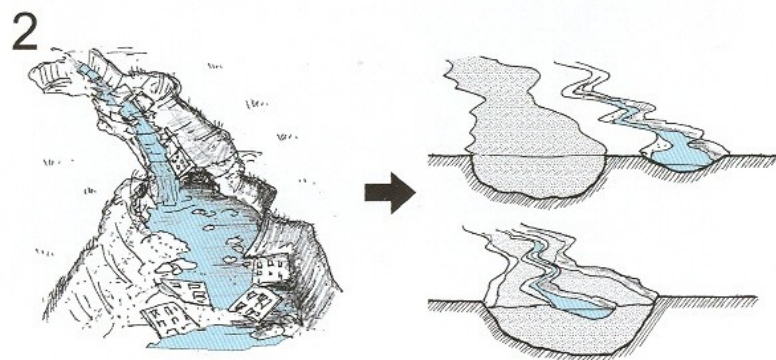
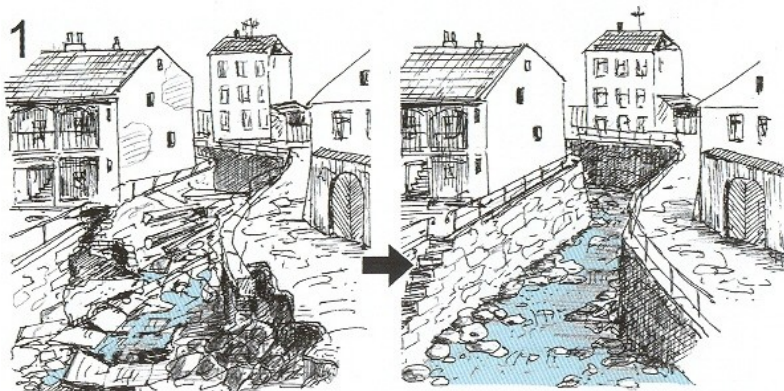

Koryto po povodni

Koryto po drastické prohrábce

Diferencovaný přístup k opravám povodňových škod

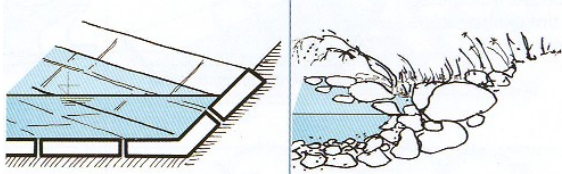

Necitlivá popovodňová
oprava, Vodslivský potok

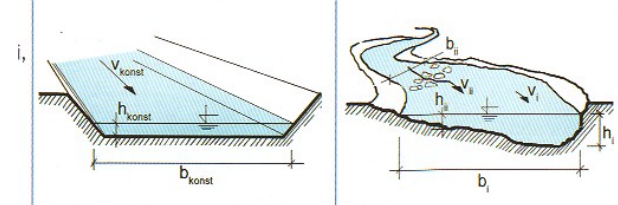

Přínosy revitalizací vodních toků

Omočený povrch

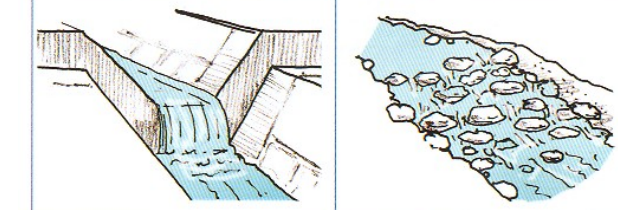
Členitost koryta

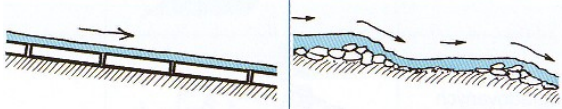
Trasa toku

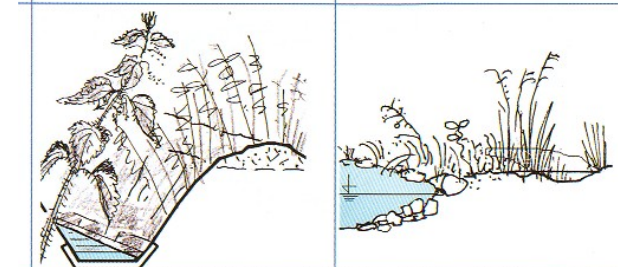
Migrační
prostupnost

Podélný profil

Povrch nivy

Zásoba vody

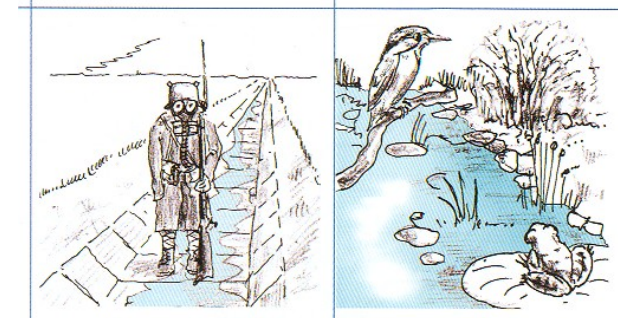
Samočistění vody

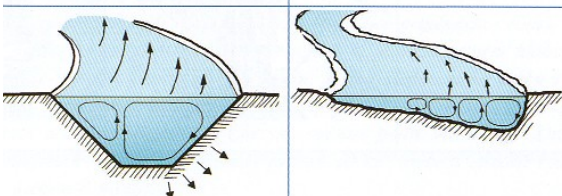
Povodňování nivy

Estetika řeky

Stabilita koryta

Borovnice, Českokrumlovsko, povodně 2001 a 2002

ZVHS: Revitalizace toku Březná-Heroltice

ZVHS: Protipovodňová opatření v povodí Okříšského potoka

Revitalizace toku Kněžyně

AOPK: Lučinka – Hájek jih

